

Číslo: 44007/2022-2023

SPRÁVA

o výsledkoch školskej inšpekcie

vykonanej v dňoch **od 17. 01. 2023 do 19. 01. 2023 a 23. 01. 2023**

Názov kontrolovaného subjektu	
Liečebno-výchovné sanatórium, Mojmírovská 70, Poľný Kesov	
Zriaďovateľ	Regionálny úrad školskej správy v Nitre

Vedúci zamestnanci kontrolovaného subjektu:

PhDr. Jana Jančovičová, riaditeľka liečebno-výchovného sanatória

PaedDr. Ing. Daniel Kučerka, PhD., zástupca riaditeľky

Mgr. Jozefína Drábiková, vedúca vychovávateľka

V súlade s poverením na **tematickú** inšpekciu č. 44007/2022-2023 zo dňa 16. 01. 2023 **inšpekciu vykonali:**

Ing. Iveta Trévaiová, školská inšpektorka, ŠIC Nitra .....

PaedDr. Iveta Schoberová, školská inšpektorka, ŠIC Nitra .....

1 PREDMET ŠKOLSKEJ INŠPEKCIE

Stav poskytovanej starostlivosti deťom vo výchove a dodržiavanie detských a ľudských práv v špeciálnych výchovných zariadeniach (ŠVZ) – diagnostických centrách (DC), reedukačných centrách (RC) a liečebno-výchovných sanatóriách (LVS)

1.1 ZÁKLADNÉ ÚDAJE

Kontrolovaný subjekt bolo štátne liečebno-výchovné sanatórium (ďalej LVS) s celoročnou prevádzkou, s kapacitou pre 48 detí, s výchovným a vyučovacím jazykom slovenským. Do siete školských zariadení bolo zaradené 01. 09. 2006. Súčasťou LVS bola základná škola (ďalej ZŠ) a školská jedáleň. V čase výkonu tematickej inšpekcie LVS poskytovalo výchovu a vzdelávanie 29 deťom (24 chlapcov a 5 dievčat) vo veku od 10 do 16 rokov, s dĺžkou pobytu od 3 do 12 mesiacov. Vývinové poruchy učenia malo diagnostikovaných 5 detí, poruchy aktivity a pozornosti 24, z nich 9 mali aj vývinové poruchy učenia. Z celkového počtu 1 dieťa pochádzalo z marginalizovanej rómskej komunity. Počas výkonu tematickej inšpekcie bolo 1 dieťa hospitalizované vo Fakultnej nemocnici Nitra (Psychiatrická klinika), 2 deti sa nachádzali v domácom prostredí z dôvodu choroby. Deti umiestnené v LVS pochádzali z 5 krajov (Banskobystrický, Nitriansky, Trenčiansky, Trnavský, Žilinský), 2 z funkčných rodín, 20 z nefunkčných rodín a 7 z centra pre deti a rodiny (ďalej CDR). Na základe žiadosti zákonného zástupcu bolo prijatých 22 detí, právoplatného rozhodnutia súdu o uložení výchovného opatrenia 7. Dôvodom umiestnenia okrem vývinových porúch učenia (5) bolo väčšinou záškoláctvo (3), sklon k závislostiam (4 – drogy, počítače, mobil), prejavy agresivity

(6), drobné krádeže (2), šikanovanie (5), skoré sexuálne správanie (3), rodinné problémy a priestupky riešené políciou (1). V LVS boli zriadené 4 výchovné skupiny väčšinou po 8 detí, v čase výkonu tematickej inšpekcie bolo v 1. výchovnej skupine 6 a v 2. výchovnej skupine 7 detí. V ZŠ sa v 4 triedach vzdelávalo 5 - 8 žiakov, z toho v 1 so spojenými ročníkmi (V. trieda - 8. a 9. ročník).

Výchovu, vzdelávanie a starostlivosť o deti umiestnené v LVS zabezpečovalo celkove 25 interných zamestnancov, z nich 1 vedúca vychovávateľka, 7 vychovávateľov, 5 pomocných vychovávateľov, 1 psychologička, 7 učiteľov (vrátane riaditeľky a jej zástupcu), z toho 1 s čiastočným úväzkom (78,26 %), 1 pedagogický asistent a 2 zdravotné sestry. Na vyučovanie náboženskej výchovy bol na dohodu (úväzok 4,35 %) prijatý farár ako externý zamestnanec. Dvaja vychovávateľia mali pracovnú zmluvu aj ako učiteľia, z toho 1 s úväzkom 56,52 % a 1 s 15,22 % úväzkom. V čase výkonu tematickej inšpekcie zástupca riaditeľky čerpal dovolenku z dôvodu skončenia pracovného pomeru k 31. 01. 2023, učiteľka a vychovávateľka boli práceneschopné.

1.2 ZISTENIA A ICH HODNOTENIE

Zistenia z riadenia špeciálneho výchovného zariadenia (ďalej ŠVZ)

Koncepcia a rámec ŠVZ

Koncepcná stratégia rozvoja zariadenia v období rokov 2019 – 2024 vychádzala zo SWOT analýzy so stanovením úloh a strategických cieľov v pedagogickej (výchova a vzdelávanie), personálnej (zabezpečenie kvalifikovaných pedagogických zamestnancov) a materiálo-technickej oblasti. Východiská koncepcie sa opierali o zrušené a neaktualizované právne predpisy (vyhláška o štruktúre a obsahu správ o výchovno-vzdelávacej činnosti, jej výsledkoch a podmienkach škôl a školských zariadení) a národné programy (Milénium). Obsahovala chybné informácie vo vzťahu k poskytovanému stupňu vzdelávania (primárne), druhu zdravotného znevýhodnenia (mentálne postihnutie s pridruženými poruchami správania, poruchy správania). Cieľom zariadenia bola úprava stavu uplatňovaním osobitného výchovno-liečebného prístupu ku každému dieťaťu a korekcie emocionálne narušeného správania. Strategické ciele boli viac zamerané na oblasť edukačného procesu (vzbudenie záujmu detí o proces výchovy a vzdelávania, rozvoj kľúčových spôsobilostí vzhľadom na zdravotné znevýhodnenie detí, environmentálneho povedomia, vytváranie bezpečného školského prostredia), menej na výchovnú činnosť (efektívnosť komunitných stretnutí, bodové hodnotenie detí), absentovali smerom k poskytovaniu individuálnej alebo skupinovej psychoterapeutickej činnosti, terapie zameranej na rozvoj školských zručností detí, reedukáciu vlastností vo vzťahu k učeniu a korekciu prejavov v učení a správaní sa. Víziou z hľadiska optimálneho vývinu detí bolo vytvorenie harmonického prostredia zariadenia s primeranou sociálnou oporou a dôrazom kladeným na rozvíjanie sociálnych kompetencií, schopnosti sebauvedomovania, riešenia problémov a rešpektovania druhých. Jednou z navrhovaných zmien v budúcnosti bolo zlepšenie participácie zákonných zástupcov a ich spolupráce so ŠVZ, ktoré podľa SWOT analýzy patrili k slabým stránkam. Tvorba bezpečného a harmonického prostredia sa na základe vyjadrenia detí v riadenom rozhovore, niektorých pedagogických zamestnancov a výsledkov dotazníka o klíme v zariadení javila problémovou oblasťou. Koncepcná stratégia bola vyhodnotená v správe o výchovno-vzdelávacej činnosti, jej výsledkoch a podmienkach za školský rok 2021/2022, obsahovala návrhy opatrení k hodnoteným slabým stránkam (napr. intenzívna spolupráca so zákonnými zástupcami detí, poskytovanie poradenstva v záujme pozitívneho rozvoja osobnosti dieťaťa), ako aj hlavné zásady navrhovaných zmien (napr. kvalitné spracovanie preventívnych programov, komplexná odborná starostlivosť o deti, zvýšená spolupráca s úradmi práce, sociálnych vecí a rodiny,

optimálna sociálna klíma, podpora pedagogických zamestnancov v získaní špeciálno-pedagogickej spôsobilosti).

Výchovný program s názvom Pomoc k návratu obsahoval náležitosti v zmysle príslušného ustanovenia školského zákona, jeho výpovednú hodnotu znižovali nepresnosti v obsahu poskytovaných informácií (napr. čas realizácie obedňajšej prestávky, činnosti záujmového útvaru) a ich neaktualizovanie v súvislosti so zmenou právnych predpisov. Jeho názov symbolizoval ciele a snahu zamestnancov LVS aplikáciou liečebno-výchovného a odborného prístupu k dieťaťu participovať na odstránení, respektíve eliminovaní emocionálne narušeného správania a vytváraní pozitívnych, sociálne akceptovaných reakcií voči prostrediu s cieľom bezproblémového návratu a fungovania v pôvodnom sociálnom prostredí. Na hodnotenie úspešnosti zvládania pobytu v domácom prostredí sa využívala správa spracovaná zákonným zástupcom. Vlastné ciele v oblasti vzdelávania a výchovy nadväzovali na ciele a princípy stanovené v školskom zákone, smerovali k rozvíjaniu kľúčových kompetencií žiakov, špecifickým výchovným pôsobením k rozvoju citov a emócií, podpore mravných hodnôt, tvorivosti, motivácie, záujmov, socializácie a komunikácie, ku kontrole a regulácii správania. Obsah výchovného programu deklarovaním realizácie komunitných stretnutí (triedne, hodnotiaca, večerná), nastaveného bodovacieho systému, obsahu tematických oblastí výchovy, podporou terapeutických (arteterapia, hipoterapia, aquaterapia, ergoterapia), pohybových a športových aktivít, psychologickú intervenciu zohľadňoval zdravotné znevýhodnenie detí umiestnených v ŠVZ.

Vnútny systém kontroly a hodnotenia

Vo výchovnom programe stanovený vnútorný systém kontroly a hodnotenia sa zameriaval na kontrolu a hodnotenie detí a zamestnancov LVS. Systém kontroly a hodnotenia detí s vymedzenými cieľmi a spôsobmi (hodnotenie splnenia hesla týždňa, aktivity, poriadku, správania sa a dodržiavania režimu) pozostával z bodovacieho systému a kritérií pridelenia plusových a mínusových bodov, výhod a nevýhod pri dosiahnutí stanoveného počtu bodov príslušného pásma (zlaté, zelené, oranžové, červené) či udelení automatického červeného pásma. Nemal jasne určené pravidlá bodovania napr. učiteľmi, kritériá pridelenia bodov za aktivity sa nezhodovali s celkovým počtom bodov za najvyššie pásmo. Celkový počet bodov dosiahnutý za správanie nezodpovedal reálne uplatňovanému systému hodnotenia, čo vedúca vychovávateľka zdôvodnila zmenou rozpätia stupnice bodovania v priebehu školského roka. Predložené tabuľky týždenného hodnotenia detí poukázali na rozdielny a nejednotný prístup vychovávateľov pri ich hodnotení (napr. pridelenie vyššieho počtu mínusových bodov, nedodržanie kritérií hodnotenia pri udelení automatického červeného pásma). Bodovací systém nemal motivačný charakter, na čo poukázalo umiestnenie 11 detí najmenej 3 týždne a najviac 11 týždňov po sebe v najnižšom červenom pásme hodnotenia. Deklarovanie informovania zákonného zástupcu s následným pozvaním na stretnutie s odborným tímom a dieťaťom v prostredí LVS po jeho umiestnení trikrát po sebe v červenom pásme sa v praxi nerealizovalo, na čo poukázali predložené záznamy z pohovorov so zákonnými zástupcami. Vo výchovnom programe bol s výnimkou kritérií hodnotenia podrobne rozpracovaný vnútorný systém kontroly a hodnotenia zamestnancov LVS. Hodnotenie pedagogických zamestnancov sa realizovalo jedenkrát ročne v oblasti pracovného výkonu a správania pridelením 0–5 bodov bez nadväznosti na deklarované percentuálne vyhodnotenie. Plán kontrolnej činnosti rozpracovaný na mesiace poukázal na jej plánovanie v dostatočnom rozsahu so zameraním na oblasť výchovy a vzdelávania, ako aj činnosti psychologičky, zdravotnej sestry či ďalších prevádzkových zamestnancov. Stanovenie kontrolnej činnosti vedúcej vychovávateľky bolo podrobnejšie spracované vo výchovnom programe bez kontinuity a nadväznosti na plán kontrolnej činnosti. Plánovaná kontrolná a hospitačná činnosť sa nedodržiavala, hospitácie

na tematických oblastiach výchovy boli realizované až v mesiaci január 2023. Z 10 hospitačných záznamov (4 vyučovaci proces, 2 výchovná činnosť, 4 činnosť pomocných vychovávateľov) len 1 obsahoval odporúčanie, následná kontrola jeho akceptácie nebola plánovaná. Záznamy z hospitačnej činnosti mali nízku výpovednú hodnotu, vytýčeným cieľom nezodpovedal obsah ani záverečné hodnotenie. Z výkonu inej kontrolnej činnosti sa záznamy nevedli, kontrolu pedagogickej dokumentácie potvrdzovali zápisy v denníkoch výchovných skupín vedúcou vychovávateľkou. Na formálnosť výkonu ich kontroly poukazovali nejednotnosť (údaje podľa predtlaču – názov zariadenia, zabezpečenie činnosti vychovávateľmi) a neúplnosť vyplňania (ročník, dátum a obsah výchovnej činnosti deň pred víkendom a počas víkendu), absencia záznamov o realizácii vzdelávacej oblasti výchovy, vedenie záznamov o obsahu realizovanej tematickej oblasti výchovy. Zapisnice zo zasadnutí pedagogickej rady či metodického združenia vychovávateľov obsahovali len strohé informácie o výkone kontrolnej a hospitačnej činnosti bez analýzy a zovšeobecňovania jej výsledkov a zistení.

Dokumentácia detí prijatých do LVS bola kompletná. Nedostatky sa vyskytli v žiadostiach zákonných zástupcov o prijatie dieťaťa do ŠVZ v dôsledku chýbajúceho dátumu podania žiadosti alebo jej dôvodu. Riaditeľka LVS vydala rozhodnutie o prijatí dieťaťa do zariadenia, základnej školy, na stravovanie a o určení výšky príspevku za celodennú stravu. Súčasťou osobného spisu okrem žiadosti zákonných zástupcov o prijatie ich dieťaťa do LVS boli rozhodnutia súdu o nariadení výchovného opatrenia, univerzálne informované súhlasy, diagnostické správy, u niektorých aj správy z odborných vyšetrení a vysvedčenia z predchádzajúceho ročníka. Podľa dokumentácie náhodne vybraných 20 detí boli 12 opakovane prijatí do LVS, z toho niektorí niekoľko rokov po sebe bez návštevy kmeňovej školy. Individuálne vzdelávacie programy mali slabšiu výpovednú hodnotu a formálny charakter vzhľadom na ich identický obsah bez ohľadu na osobitosti zdravotného znevýhodnenia a odporúčania zariadení poradenstva a prevencie.

Všetky deti mali možnosť zapojiť sa do činnosti záujmového útvaru (dramatický, hudobný, technický, nemeckého jazyka), raz mesačne sa počas 3 vyučovacích hodín v každom ročníku (utorok) realizovala arteterapia učiteľom Súkromnej základnej umeleckej školy Heleny Madariovej v Nitre, ktorá v sieti škôl mala uvedenú adresu LVS ako svoje elokované pracovisko. Uvedená forma a spôsob realizácie arteterapie bola v rozpore s právnymi predpismi. Informácia riaditeľky LVS o nutnosti dobratia neprebraného učiva v dôsledku priebehu arteterapie bola obsahom zapisnice zo zasadnutia pedagogickej rady. Záznamy o činnosti záujmových útvarov neboli vedené, podľa vyjadrenia riaditeľky LVS neprítomnosť detí sa viedla v triednych knihách. ŠVZ v školskom roku 2021/2022 aj v aktuálnom školskom roku ponúkalo deťom rozmanitú záujmovú činnosť, organizovalo aktivity spoločenského (beseda so spisovateľkou), kultúrneho (vystúpenie pri príležitosti Mesiaca úcty k starším, vianočná besiedka), športového (hipoterapia, florbalový turnaj) a tvorivého (vyrezávanie tekvic, 19. ročník prehliadky tvorivosti Nitra) charakteru, zapájalo ich do projektov (Letná škola 2022) a súťaží (7. ročník Medzinárodnej technickej olympiády České Budějovice – 2. miesto 3D model rodinného domu, Kynecký slávik). Zapojenie detí do aktivít dokumentovali články na webovom sídle, príspevky v časopise LVS Slniečko a vyjadrenia detí v riadenom rozhovore. V spolupráci s Obvodným oddelením Policajného zboru Mojmirovce organizovali preventívne aktivity s témou Krádeže a trestnoprávna zodpovednosť za porušovanie zákona, šikanovanie a jej prejavy, telefonovanie cudzím osobám (zabáva tínedžerov, vyhrážky a posmešky). Motiváciou pre deti dosahujúce umiestnenie v najvyššom pásme boli odmenové výlety (Autosalón, Thermalpark Nitrava, vrch Zobor, Kalvária Nitra).

Klíma ŠVZ

Zo zadaného dotazníka vyplynulo, že pedagogickí a odborní zamestnanci považujú klímu v LVS za uzavretú. Výrazne horšie boli hodnotené dimenzie angažovaného správania, sociálnej blízkosti a frustrovanosti pedagogických a odborných zamestnancov, v pásme bežných hodnôt ústretové správanie riaditeľky LVS. Z rozhovoru s riaditeľkou, vedúcou vychovávateľkou, niektorými vychovávateľmi a deťmi vyplynulo menej priaznivé vnímanie vzťahov medzi pedagogickými zamestnancami v zariadení. Napätie vo vzťahoch súviselo aj s niekoľkoročným možným spájaním LVS s iným LVS v regióne, na čo poukazovali záznamy v zápisniciach zo zasadnutia pedagogickej rady. I napriek vyjadreniu viac ako polovice detí o pocite bezpečia v prostredí LVS, väčšina z nich v riadenom rozhovore poukázala na prejavy nevhodného správania sa detí voči sebe i formy psychického (verbálne útoky, urážky, ponižovanie), fyzického (bitky) a sexuálneho (obchytkávanie) násilia inými deťmi v zariadení. Takmer všetci respondenti boli svedkami uvedených foriem násilia a viac ako polovica zažila osobne šikanovanie v LVS. V zariadení riešili prejavy šikanovania najmä na komunitných stretnutiach, čo potvrdzovali záznamy z ich realizácie, pridelovaním mínusových bodov, automatického červeného pásma, upozornením na privolanie polície (čo sa neuskutočnilo), ojedinele pohovorom s obeťou, fyzické násilie bolo riešené v spolupráci s Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny (ďalej ÚPSVaR), políciou, preventívnymi aktivitami a na mimoriadnom zasadnutí pedagogickej rady (27. 10. 2022). Výskytu prejavov šikanovania nedokázali zabrániť, čím nebolo možné v plnej miere garantovať právo dieťaťa na úctu k svojej osobe a na zabezpečenie ochrany proti fyzickému, psychickému a sexuálnemu násiliu.

V LVS nebola zriadená spoluspráva, názory a požiadavky detí, ako aj podnety k zlepšeniu fungovania ich života v zariadení boli prednesené vedúcou detského školského parlamentu na komunitnom stretnutí.

Komunitné stretnutia boli priestorom na vyjadrenie názorov, postojov a emócií detí, čo potvrdili aj priame pozorovania školskej inšpekcie. Pravidlá a tradičný rituál komunitného stretnutia (otvorenie a ukončenie komunity úderom na tamburínu, spoločná pieseň, privítanie hosťa alebo nového dieťaťa) tvorili súčasť systému kontroly a hodnotenia detí vo výchovnom programe, boli deťom známe. Dvakrát týždenne sa uskutočňovali veľká a hodnotiacia komunita, ako aj malé skupinové komunitné stretnutia. Na veľkých komunitných stretnutiach sa zúčastňovali vedúca vychovávateľka, službu konajúci vychovávatelia, psychologička, riaditeľka LVS, malé komunitné stretnutia boli v réžii psychologičky, triedneho učiteľa a službu konajúceho vychovávateľa. Ukončenie pracovného pomeru jednej zo psychologičiek počas školského roka obmedzovalo ich vedenie psychologičkami.

Deti prispievali básňami, článkami, osemsmerovkami a testovými úlohami do časopisu zariadenia Slniečko. Webové sídlo LVS, nástenné informačné tabule boli prostriedkom na oboznamovanie širokej verejnosti so životom, dňami a aktivitami detí v zariadení.

Služby, spolupráca ŠVZ s inými partnermi

Nepretržitú starostlivosť deťom v zariadení poskytovali v čase vyučovania a záujmovej činnosti učitelia, v popoludňajších hodinách a počas víkendov vychovávatelia a v čase prípravy na nočný klúd pomocní vychovávatelia. Rozdelenie pracovných úväzkov nebolo rovnomerné, jeden vychovávateľ mal každý deň úväzok o 0,5 hodinu dlhšie v porovnaní s ostatnými vychovávateľmi, čo vedúca vychovávateľka zdôvodnila jeho určením zástupcom riaditeľky. Z vyjadrenia vychovávateľov a vedúcej vychovávateľky vyplynulo, že zabezpečovali prípravu detí na vyučovanie a realizáciu tematických oblastí výchovy s flexibilnou úpravou obsahu tém vzhľadom na aktuálne podmienky i neustále rozdelenie detí z iných výchovných skupín z dôvodu dlhodobej práceneschopnosti jednej vychovávateľky. Pravidelne hodnotili plnenie hesla, aktivít, správania sa detí, viedli záznamy o hodnotení a správaní sa každého dieťaťa,

dbali o hygienu detí, zabezpečovali pedagogický dozor pri stravovaní v školskej jedálni, počas víkendu zodpovedali za podávanie liekov. Niektorí vychovávatelia poukázali na dennodenné riešenie konfliktov medzi deťmi (používanie vulgárnych slov, osočovanie, provokácie, kopance, bitky) s následným pohovorom alebo zásahom v snahe zabrániť ohrozeniu zdravia. Kmeňoví vychovávatelia viedli evidenciu vreckového väčšinou bez potvrdenia prevzatia finančných prostriedkov deťmi. Pomocní vychovávatelia začínali svoju činnosť o 20,30 hod., dbali o bezpečnosť detí v čase nočného klúdu, starali sa o ich raňajšiu hygienu, zabezpečovali a viedli evidenciu o ich telefonickom kontakte so zákonnými zástupcami, realizovali bodovanie správania sa detí, so svojou činnosťou končili nasledujúci deň ráno o 8,30 hod. V čase výkonu tematickej inšpekcie poskytovala psychologickú starostlivosť deťom už len jedna psychologička. Podľa jej vyjadrenia na začiatku školského roka zameriavala svoju pozornosť na pozorovanie a komunikáciu s dieťaťom s cieľom nastaviť adekvátny poradenský alebo terapeutický postup. Participovala pri prijímaní detí do LVS, zaznamenávala si vstupné a anamnestické údaje o dieťati na základe vstupného rozhovoru s ním a jeho zákonnými zástupcami, viedla záznamy z individuálnych intervencií. Získané informácie boli podkladom pre spracovanie priebežných a záverečných správ, najčastejšie pre zákonných zástupcov, kmeňové školy, CDR, ÚPSVaR, súdy a políciu. Za účasti dieťaťa a jeho zákonných zástupcov prehodnocovala ďalší pobyt dieťaťa v zariadení, v prípade potreby poskytovala krízové intervencie, psychologické poradenstvo pedagogickým zamestnancom (usmernenia, odporúčania pre činnosť s dieťaťom, dôraz na neverbálne prejavy namiesto napomínania), zákonným zástupcom (správanie dieťaťa v domácom prostredí, rodinné poradenstvo) a deťom. Viedla špecifický predmet terapeuticko-korekčné cvičenia, zúčastňovala sa komunitných stretnutí, prípadových konferencií, zasadnutia odborného podporného tímu (27. 10. 2022). Podľa plánu práce realizovala rôzne druhy terapií (Snoezelen, relaxačná miestnosť), podpornú psychoterapiu, relaxačné techniky a tréning sociálnych zručností za účelom podpory pozitívnych sociálnych a emocionálnych vzťahov. Zdravotnú starostlivosť poskytovali 2 zdravotné sestry, ktoré sa striedali v dopoludňajších a popoludňajších hodinách. Zodpovedali za podávanie liekov, denne viedli záznamy o ošetrovaní dieťaťa (podanie liekov, odchod do domáceho prostredia, pobyt v izolačnej miestnosti, poskytnutie základného ošetrovania), mali založené osobné karty detí so vstupnými anamnestickými údajmi, údajmi o odbornej ambulantnej starostlivosti pedopsychiatra, liekovej anamnéze, s lekárskymi správami, informovanými súhlasmi zákonných zástupcov na poskytovanie zdravotnej starostlivosti a so spracovávaním osobných údajov. Pri ochorení dieťaťa kontaktovali jeho zákonného zástupcu, dohodli jeho prevzatie a ďalšie odborné lekárske vyšetrenia, ktoré absolvovali deti so svojimi zákonnými zástupcami. Každé 2 mesiace bola v LVS poskytovaná deťom zdravotná starostlivosť pedopsychiatrickou, podľa potreby obvodnou detskou lekárkou 4 deťom na základe dohody so zákonnými zástupcami. Podľa vyjadrenia zdravotnej sestry v rozhovore boli všetky deti na medikamentóznej liečbe. Riaditeľka LVS uviedla, že ŠVZ sa nezapájalo do aktivít v obci, v ktorej sídlilo. Kultúrnym programom sa prezentovali v okolitých obciach Rastislavice a Veľká Dolina. Užšie spolupracovalo s ďalším LVS v regióne v oblasti športových aktivít a účasti na Kyneckom slávikovi. Spolupráca so zriaďovateľom súvisela s pokrytím finančných prostriedkov na zabezpečenie prevádzky a podmienok činnosti LVS. Podľa vyjadrenia riaditeľky LVS so zariadeniami poradenstva a prevencie spolupracovali pri poskytovaní informácií o možnostiach umiestnenia dieťaťa v ich zariadení, psychologička s nimi konzultovala sporné diagnózy, požiadavky realizácie rediagnostických vyšetrení. Poskytovanie besied, preventívnych programov nebolo zabezpečené. V spolupráci s Výskumným ústavom detskej psychológie a patopsychológie Bratislava v LVS overovali vzdelávacie štandardy špecifických

predmetov. Výmenu informácií, organizáciu a účasť na prípadových konferenciách uviedli ako formu spolupráce s CDR a ÚPSVaR riaditeľka a psychologička ŠVZ. Riaditeľka vníma spoluprácu s CDR na rôznej úrovni, ako dobrú i menej vyhovujúcu. Poukázala na problémy v komunikácii a spolupráci s niektorými CDR v oblasti umiestnenia detí v ich zariadení (zasielanie neúplnej dokumentácie, zistenie inej diagnózy, predčasné dôvody ukončenia pobytu dieťaťa), ako aj pri snahe o návrat do pôvodného prostredia. Slová riaditeľky potvrdzovalo písomné oznámenie LVS adresované ÚPSVaR zo dňa 25. 11. 2022 o problematickej spolupráci jedného CDR (odmietavý postoj pri chorobe dieťaťa, neúplnosť dokumentácie, slabá telefonická komunikácia). ÚPSVaR v súvislosti s možnosťou umiestnenia detí kontaktovali LVS telefonicky, spolupráca s nimi bola rôzna. Do zariadenia doručovali alebo si vyžiadali potrebnú dokumentáciu súvisiacu s nástupom i ukončením pobytu dieťaťa v ňom. Boli nápomocní pri vyžiadaní LVS o súčinnosť pri riešení problematického správania dieťaťa. Spolupráca s kmeňovou školou bola obmedzená na poskytnutie potrebnej a nevyhnutnej dokumentácie (vysvedčenie z predchádzajúceho ročníka), zo strany LVS zaslanie podkladov k hodnoteniu dieťaťa, záverečnej správy pri ukončení pobytu. Riaditeľka LVS poukázala na problémy s kmeňovými školami ohľadom prijatia detí z nich do zariadenia pred termínom 15. 09. a ich návrate do kmeňovej školy v priebehu školského roka. Psychologička v rozhovore uviedla, že z kmeňovej školy nemali priamu spätnú väzbu o zvládaní adaptácie dieťaťa na vzdelávacie prostredie, odchodom dieťaťa zo zariadenia sa spolupráca s kmeňovou školou ukončuje. Pozitívne hodnotila riaditeľka LVS spoluprácu s políciou pri riešení útoku detí v minulých školských rokoch, s Obvodným oddelením Policajného zboru v Mojmírovciach v oblasti poskytovania preventívnych programov (krádeže, šikanovanie), pomoc pri riešení výskytu sociálno-patologických javov (žuvací tabak, cigarety, nelegálne drogy). Záujem zákonných zástupcov o spoluprácu s LVS bol rôzny, niektorí z nich v snahe pomôcť dieťaťu sa kontaktovali telefonicky s riaditeľkou, vedúcou vychovávateľkou alebo psychologičkou s cieľom hľadať cesty a nastavenia rovnakých pravidiel pri návrate do pôvodného domáceho prostredia. V aktuálnom školskom roku sa realizovali len individuálne stretnutia so zákonnými zástupcami, podľa vyjadrenia psychologičky záujem časti zákonných zástupcov o účasť na prezentácii detí bol minimálny i z dôvodu väčšej vzdialenosti, čo bol dôvod aj ich sporadických návštev detí v zariadení.

Z iniciatívy zamestnancov LVS vzniklo občianske združenie POKESON, ktorého finančné prostriedky sa využívali na podporu hipoterapie, výletov, nákupu odmiem ako prostriedku motivácie detí k dosahovaniu najvyšších pásiem hodnotenia a prispeli k skrášľovaniu estetiky prostredia LVS.

Zistenia z podmienok výchovy

Personálne podmienky

Riaditeľka LVS a vedúca vychovávateľka spĺňali kvalifikačné predpoklady, v roku 2020 absolvovali základný program funkčného vzdelávania. Riaditeľka zariadenia v rokoch 2021 a 2022 absolvovala dva rozširujúce programy, na ďalšie 2 bola prihlásená. Zástupca riaditeľky bol frekventantom kvalifikačného vzdelávania zameraného na špeciálnu pedagogiku, v čase výkonu tematickej inšpekcie čerpal dovolenku z dôvodu ukončenia pracovného pomeru k 31. 01. 2023. Výchovná činnosť bola zabezpečená vychovávateľmi, z ktorých 4 preukázateľne spĺňali kvalifikačné predpoklady a osobitné kvalifikačné požiadavky. Jedna vychovávateľka si v stanovenej lehote dopĺňala špeciálno-pedagogickú spôsobilosť. Vychovávateľ s aprobáciou telesná výchova a šport, špecializácia šport pre všetkých nemal doplňujúce pedagogické štúdium, v Národnom inštitúte vzdelávania a mládeže sa zúčastňoval rozširujúceho štúdia špeciálnej pedagogiky pre pedagogických zamestnancov v školách,

školských zariadeniach a triedach pre deti a žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami a v zariadeniach sociálnej pomoci. Jeden vychovávateľ mal dopĺňujúce pedagogické štúdium a záverečnú skúšku zo špeciálnej pedagogiky na vyučovanie náboženskej výchovy. Pozíciu pedagogickej asistentky vykonávala od roku 2020 zamestnankyňa bez pedagogického vzdelania a získania špeciálno-pedagogickej spôsobilosti, ktorá na začiatku školského roka pôsobila aj počas mimoškolskej činnosti detí. Psychologička spĺňala požadované náležitosti na výkon odborného zamestnanca.

Priestorové podmienky ŠVZ

Budova LVS sa nachádzala mimo hlavnej cesty v rozsiahlom areáli čiastočne zabezpečenom oplotením. Prešla čiastočnou rekonštrukciou v podobe osadenia plastových okien so žalúziami, výmeny podlahovej krytiny za plávajúcu podlahu. V jej priestoroch na prízemí sídlila materská škola so samostatným vchodom a priestormi na realizáciu výchovno-vzdelávacej činnosti. Nevýhodou bolo zriadenie hygienického zariadenia v priestore vzdialenom od triedy materskej školy, čím dochádzalo k vzájomnému stretávaniu sa a kontaktu detí materskej školy a LVS. Päť tried základnej školy, ubytovacia časť, izolačná miestnosť, ošetrovňa a spoločenská miestnosť sa nachádzali na poschodí. Ubytovacia časť pozostávala zo 7 izieb vybavených váľandami, otvorenými skrinkami, nočnými stolíkmi, absentovali zatvorené skrine na odkladanie ošatenia. Z hľadiska bezpečnosti detí bolo menej vhodné chýbajúce krytie rebrových radiátorov v izbách. Možnosti relaxácie v interiéri poskytovali pohovka alebo sedacie vaky na chodbe, priestor spoločenskej miestnosti so sedačkou, Tuli vakmi, televíznym prijímačom a DVD prehrávačom. Príprava na vyučovanie a činnosť záujmových útvarov prebiehali v priestoroch školských tried vybavených interaktívnymi tabuľami a dataprojektormi. Prízemie tvorili miestnosti pre riadiacich a administratívnych zamestnancov, zborovňa, 2 kúpeľne, učebňa výpočtovej techniky, komunitné miestnosti, kancelária psychologičky a miestnosť využívaná na realizáciu špecifického predmetu terapeuticko-korekčné cvičenia. Pozitívom bolo zriadenie multisenzorickej miestnosti Snoezelen, moderne a účelovo zariadenej. Hygienické zariadenia pre dievčatá a chlapcov sa nachádzali na prízemí i poschodí. Výhodou bolo vybudovanie telocvične s možnosťou jej využívania počas hodín telesnej a športovej výchovy, ale aj v čase mimo vyučovania, najmä v zimnom období a v prípade nepriaznivého počasia. K dodržiavaniu pravidiel slušného správania sa, kultúry komunikácie, vzájomných vzťahov a etikety deťmi nabádali heslá umiestnené na schodoch do ubytovacej časti LVS. Školská jedáleň sa nachádzala v suteréne, ktorý bol čiastočne zrekonštruovaný. V jeho priestoroch boli vybudované priestory pre práčovňu, sušiareň, školskú dielňu a sklady. Exteriér pred budovou školy poskytoval možnosti na hry a pohybové aktivity, bezpečnosť detí obmedzoval nerovný trávnatý terén a železné šachtové poklapy. Za budovou sa nachádzal menší trávnatý pozemok na hrové aktivity pre deti materskej školy, skleníka a bytovka. V blízkosti areálu LVS sa nachádzalo multifunkčné a detské ihrisko s rôznymi atrakciami s možnosťou ich využívania na športové účely. Interné a externé priestory LVS sa účelne využívali v mimo vyučovacom čase.

Podmienky na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia

Školský poriadok a interná smernica k prevencii a riešeniu šikanovania žiakov obsahovali rozpracovanie problematiky bezpečnosti a ochrany detí pred sociálno-patologickými javmi v prostredí LVS. Stanovené postupy v oblasti výskytu šikanovania sa v praxi nedodržiavali, absentovali záznamy z pohovorov so zákonnými zástupcami detí ohrozených prejavmi šikanovania i potencionálnych agresorov, ako aj záznamy z prešetrenia šikanovania. V LVS realizovali preventívne programy, ktoré boli súčasťou výchovného programu a zverejnené na webovom sídle zariadenia. V školskom roku 2021/2022 k nim patrili prednášky o skorom sexuálnom živote mladistvých, prejavocho extrémizmu, v rámci Letnej školy aktivity

so zameraním na ochranu ľudských práv a práv dieťaťa. V aktuálnom školskom roku sa uskutočnila prednáška na tému krádeže, šikanovanie a telefonovanie cudzím osobám, psychologička v 4 triedach so 17 deťmi realizovala anonymný dotazník so zameraním na výskyt prejavov šikanovania. Na základe jeho vyhodnotenia, ktoré nebolo obsahom žiadneho zasadnutia pedagogickej rady, odborného tímu alebo komunitného stretnutia, 11 detí bolo svedkami prejavov šikanovania, 5 ho zažilo osobne. Školský poriadok prerokovaný na zasadnutí pedagogickej rady a rady školy obsahoval náležitosti v zmysle príslušného ustanovenia školského zákona. Vymedzoval práva a povinnosti detí, ich zákonných zástupcov, okrajovo boli stanovené pravidlá vzájomných vzťahov, ako aj vzťahov s pedagogickými a ostatnými zamestnancami zariadenia. Obsahom školského poriadku LVS boli postupy a pravidlá týkajúce sa príchodu dieťaťa do zariadenia a ukončenia pobytu v ňom, absentovali pravidlá návštev, telefonovania a korešpondencie. Upravoval podmienky na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia detí, ich ochrany pred sociálno-patologickými javmi, diskrimináciou a násilím, umožňoval deťom účasť na súťažiach. Informácie o použití výchovných a ochranných opatrení neboli ucelené, zúžené na uplatňovanie napomenutia, pokarhania od triedneho učiteľa alebo riaditeľky LVS, bezodkladného privolania pomoci v prípade agresívneho správania dieťaťa. Zdravotnú starostlivosť podľa vyjadrenia detí v riadenom rozhovore a predloženej dokumentácie poskytovali zdravotné sestry, v prípade ochorenia dieťaťa preberali ďalšiu starostlivosť o deti ich zákonní zástupcovia. Evidenciu vreckového mali v kompetencii vedúca vychovávateľka a kmeňoví vychovatelia.

Zistenia z priameho pozorovania na komunitných stretnutiach a preventívnych aktivitách

Školská inšpekcia realizovala priame pozorovania na 2 komunitných stretnutiach (hodnotiace, triedne skupinové) a na špecifickom predmete terapeuticko-korekčné cvičenia.

Komunitné stretnutia viedla vedúca vychovávateľka a psychologička. Hodnotiace komunitné stretnutie prebiehalo podľa programu a pravidiel, ktoré boli deťom známe. Jeho začiatok bol oznámený zvukom tamburíny s následným spevom slovenskej ľudovej piesne deťmi. Po privítaní hostia a zodpovedaní otázok detí predsedníčka detského školského parlamentu prezentovala ich požiadavky k zlepšeniu vybavenia školských tried. V rámci voľnej tribúny sa deti vyjadrovali k vysloveným požiadavkám, interpretovali pochvaly kamarátom vo výchovnej skupine, ospravedlnenie za provokácie, poďakovanie vychovávateľke za nácvik rapu. Pred samotným hodnotením jednotlivých výchovných skupín mali deti vytvorený priestor na sebahodnotenie a hodnotenie ostatných detí v skupine, snažili sa objasniť príčiny problémov a zlyhaní počas hodnoteného týždňa, na základe ktorých im boli odňaté body. Vychovatelia hodnotili slovne i bodmi dosiahnuté výsledky detí a ich zaradenie do príslušného pásma. Deti z jednej výchovnej skupiny pred hodnotením vychovávateľom postavením sa na príslušné hodnotiace pásmo vyjadrili svoje sebahodnotenie. Odmenou za umiestnenie sa vo vyšších pásmach hodnotenia bol potlesk a sladkosť. V závere komunitného stretnutia zablahoželalo dieťaťu, ktoré malo meniny iné poverené dieťa a odovzdalo mu čokoládu. Komunitné stretnutie bolo ukončené pripomenutím si hesla, zvukom tamburíny. Motivačný a terapeutický účinok malo triedne skupinové komunitné stretnutie pod vedením psychologičky, ktorá navodila atmosféru k voľnému rozhovoru detí o potrebe riešenia problémov, nevhodných situácií, ale aj potrebe zdôverenia sa dospelým pri prežívaní emočných situácií. Deti pochopili nevyhnutnosť dodržiavania postupu pri výskyte nevhodných prejavov správania sa, spôsobu realizácie vzniknutého problému v konkrétnej situácii. Formou sebahodnotenia sa vyjadrovali k dodržiavaniu pravidiel (udržiavanie poriadku v lavici, ovládanie svojich emócií pri provokáciách) a k ťažkostiam v učení sa konkrétneho vyučovacieho predmetu. Ich sebahodnotenie bolo konfrontované s hodnotením triedneho

učiteľa a vychovávateľky, s konštatáciou psychologičky o zreálnovaní pohľadu detí na hodnotenie seba samých.

Na hodine špecifického predmetu terapeuticko-korekčné cvičenia bol dôraz kladený na aspekty verbálnej a neverbálnej komunikácie, zrakový kontakt a aktívne počúvanie. Deti mali dostatočný priestor na vyjadrovanie svojich emócií, postojov a názorov, bezprostredne opisovali pocity zo spôsobu opisu obrázka, kladenia otázok, zvládania vlastných emócií, impulzov a prejavov hnevu. Vhodne zvolenou metódou sa rozvíjali motorické a komunikačné zručnosti detí, podporovali pozitívne sociálne interakcie a uvedomovanie si potreby aktívneho počúvania za účelom zvládnutia nákresu iným dieťaťom opisovaného obrázka.

Zistenia z riadeného rozhovoru s deťmi k dodržiavaniu detských a ľudských práv

Dodržiavanie detských a ľudských práv v LVS bolo zisťované riadeným rozhovorom s 10 deťmi 6. – 9. ročníka navštevujúcimi základnú školu.

Viac ako polovica detí (60,00 %) uviedla, že sa v zariadení cíti dobre a bezpečne. Nerozhodné odpovede poskytli 3 deti, ktoré ako dôvod čiastočne zápornej odpovede uvádzali verbálne urážky a ponižovanie zo strany iných detí, provokácie a menej priaznivé vzájomné vzťahy medzi deťmi. Dôvodom zápornej odpovede jedného (10,00 %) z nich boli konkrétne uvedené formy šikanovania (verbálne útoky, urážky a ponižovanie, znehodnocovanie stravy). Prevažná väčšina detí (90,00 %) bola svedkom niektorej formy násillia, najčastejšie psychického (80,00 %), fyzického (70,00 %) a sexuálneho (50,00 %), ku ktorému dochádzalo najmä na izbe (60,00 %), v škole počas prestávok (40,00 %), popoludní v čase výchovy na dvore, v jedálni (30,00 %), ojedinele na toalete, chodbe (20,00 %) a v spoločenskej miestnosti (10,00 %). Viac ako polovica (60,00 %) poukázala na skutočnosť, že vyššie uvedené formy násillia zažila osobne. Prevažná väčšina opýtaných detí (80,00 %) sa s prejavmi násillia zdôverila najmä vychovávateľom (60,00 %), riaditeľke zariadenia alebo na komunitnom stretnutí (20,00 %), len jeden respondent sa nikomu nezdôveril, pretože si zvykol a už to nerieši. Všetky deti vnímali riešenie prejavov násillného správania detí najmä na komunitnom stretnutí, pridelením mínusových bodov a automatického červeného pásma, rozhovorom, pri bitke oddelením chlapcov od seba vychovávateľmi. Väčšina detí (70,00 %) poprela výskyt prejavov nevhodného správania sa zamestnancom LVS voči nim, 30 % naznačilo riešenie bitky medzi chlapcami vychovávateľmi potiahnutím za uši, úderom otvorenou dlaňou do tváre (facka), chytením za tričko a zatrasením, vysmievaním sa (napr. za chyby v komunikácii, výslovnosť), pri nevhodnom správaní (napr. vyrušovanie) vykázaním z triedy učiteľom. Dva záznamy z komunitného stretnutia (14. 11., 21. 11. 2022) obsahovali poznámky 2 chlapcov o údajnom útoku vychovávateľa na dieťa a roztrhnutí vrchného ošatenia (v dôsledku zabránenia bitky medzi chlapcami). Väčšina opýtaných detí (70,00 %) potvrdila možnosť výberu činností počas voľného času, zvyšné deti poukázali na dodržiavanie harmonogramu zariadenia. Takmer všetci (90,00 %) mali v zariadení svoje súkromie, mohli odísť na izbu, oddýchnuť si, čítať knihy, písať alebo nezapojiť sa do spoločnej činnosti. Všetky deti potvrdili, že na komunitnom stretnutí mohli povedať svoj názor, polovica z nich nemala vždy záujem o vyjadrovanie stanoviska k nastolenej téme alebo problému. Všetci zhodne potvrdili, že zákonní zástupcovia im mohli telefonovať, pričom dĺžka telefonátu bola obmedzená v rozsahu 5 minút, navštevovať ich v LVS s možnosťou trávenia voľného času s nimi v zariadení i mimo neho. Časť detí (40,00 %) uviedla, že v zariadení ešte nemali návštevu, dôvodom bola vzdialenosť alebo zaneprázdnenosť zamestnancov CDR. Podľa väčšiny opýtaných detí (80,00 %) v popoludňajších hodinách trávili čas na dvore zariadenia, v závislosti od počasia chodili na vychádzky. Venovali sa záujmovej činnosti (100,00 %), športovým aktivitám (90,00 %), upratovali priestory okolo ŠVZ a izby (40,00 %), pozerali televízne programy, čítali, využívali

činnosť na počítačoch (30,00 %), prípadne sa venovali pravidelnej činnosti podľa harmonogramu (20,00 %). Všetky deti potvrdili, že im bola poskytnutá zdravotná starostlivosť vo forme pravidelného podávania liekov, základného ošetrovania (napr. oka) zdravotnou sestrou, návštevu lekára v prípade choroby im zabezpečili zákonní zástupcovia. Jeden z chlapcov uviedol, že spolu so zdravotnou sestrou navštívili očnému lekárovi v dôsledku úderu iným chlapcom do oka.

1.3 INÉ ZISTENIA

V čase výkonu tematickej inšpekcie pred konaním riadeného rozhovoru so žiakom chcel pedagogický zamestnanec vykázať daného žiaka počas vyučovania mimo triedu. Na uvedenú skutočnosť poukázalo aj niekoľko žiakov počas riadeného rozhovoru, čím pedagógovia nezaistili bezpečnosť a ochranu ich zdravia v čase výchovy a vzdelávania.

Otázne bolo prijatie 16 ročného žiaka do LVS ako žiaka 9. ročníka s primárnou diagnózou narušená komunikačná schopnosť a vývinové poruchy učenia na základe žiadosti zákonného zástupcu od 01. 09. 2022.

Zabezpečenie odbornosti vyučovania bolo nízke i vzhľadom na aprobačné zloženie pedagogických zamestnancov.

2 ZÁVERY

Výpovednú hodnotu interných dokumentov liečebno-výchovného sanatória znižovali neaktualizované informácie, nepresnosti v harmonograme liečebno-výchovného režimu a neúplné dodržiavanie deklarovaných postupov pri riešení výchovných problémov detí. Nastavený systém hodnotenia detí nemotivoval k dosahovaniu lepších výsledkov a umiestneniu do vyššieho hodnotiaceho pásma i napriek jasným výhodám pre dieťa. Nejednotnosť, ako aj nejasnosť a zmeny v systéme jeho uplatňovania v praxi počas školského roka poukazovali na hľadanie cesty na nastavenie optimálneho a motivačného bodovacieho systému. Menej účinná kontrolná činnosť bez analýzy a zovšeobecňovania jej výsledkov, prijímania adekvátnych opatrení sa prejavila vo vedení denníkov výchovných skupín, v kvalite a obsahu spracovania individuálnych vzdelávacích programov, nejednotnom postupe hodnotenia detí, rôznom prístupe k riešeniu vzniknutých problémových situácií a správania sa detí. Uzavretá klíma bola výsledkom slabej angažovanosti, sociálnej blízkosti a pocitu frustrácie pedagogických zamestnancov v zariadení, na napätosť vzájomných vzťahov poukazovali riadené rozhovory s deťmi i samotnými pedagogickými zamestnancami. Vydané rozhodnutia riaditeľky špeciálneho výchovného zariadenia boli v súlade s právnymi predpismi, otázne bolo prijatie 16 ročného dieťaťa do 9. ročníka v aktuálnom školskom roku. Dokumentácia prijatých detí bola kompletná. Komunitné stretnutia boli priestorom na vyjadrovanie názorov, postojov a emócií detí s podporou ich hodnotiacich a sebahodnotiacich zručností. Výskytom prejavov fyzickej, psychickej a sexuálnej formy násillia medzi deťmi napriek časti realizovaných opatrení nebolo v plnej miere garantované právo na úctu k svojej osobe a na zabezpečenie ochrany proti fyzickému, psychickému a sexuálnemu násilliu. Liečebno-výchovné sanatórium podcenilo výskyt niektorých prejavov nesúcich znaky šikanovania, nepostupovalo v zmysle vlastných interných dokumentov v oblasti jeho eliminovania až zamedzenia, chýbali záznamy z pohovorov i samotného riešenia s prijatými opatreniami. Vykazovanie detí mimo triedy počas vyučovania alebo ich svojvoľný odchod svedčilo o nepedagogickom prístupe, nevytvorení primeraných podmienok na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia vo výchove a vzdelávaní. Starostlivosť deťom počas ich pobytu v zariadení poskytovali vychovávateľia, pomocní vychovávateľia, učiteľia, psychologička

a zdravotné sestry. O živote a dianí informovali širokú verejnosť na webovom sídle a článkami v časopise Slniečko. Spolupracovali s ďalším liečebno-výchovným sanatóriom v regióne, políciou, na rôznej úrovni s centrami pre deti a rodiny, kmeňovými školami, centrami poradenstva a prevencie, úradmi práce, sociálnych vecí a rodiny, zákonnými zástupcami. Pri zariadení pracovalo občianske združenie Pokeson.

Personálne, priestorové a materiálno-technické podmienky umožňovali realizovať výchovu a vzdelávanie v zariadení, negatívom bolo nespĺňanie kvalifikačných predpokladov pedagogickou asistentkou a zabezpečenie odbornosti vyučovania vyučovacích predmetov. Školský poriadok bol vydaný v súlade s príslušnými ustanoveniami školského zákona, absentovali pravidlá a postupy telefonického kontaktu, návštev a korešpondencie detí so zákonnými zástupcami, ucelenejšie informácie o možnostiach použitia výchovných opatrení.

Pozorované komunitné stretnutia mali nastavené svoje pravidlá, boli priestorom vyjadrovania názorov, postojov a pocitov detí, sebahodnotenia, zväčša mali motivačný a terapeutický účinok. Pozitívom bolo vedenie špecifického predmetu terapeuticko-korekčné cvičenia psychologičkou s podporou rozvíjania sociálnej interakcie, komunikačnej schopnosti a sebahodnotenia detí.

Riadený rozhovor s deťmi poukázal na výskyt prejavov šikanovania medzi deťmi, ktoré vnímali jeho riešenie najmä na komunitných stretnutiach formou pridelenia mínusových bodov alebo postupu dieťaťa do automatického červeného pásma. Pozitívne sa vyjadrovali k tráveniu voľného času v priestoroch zariadenia i mimo neho, k možnostiam zapojenia sa do záujmovej činnosti, z ktorej sa nevedli záznamy. Výskyt negatívnych prejavov správania sa zamestnancov liečebno-výchovného sanatória uviedla menej ako tretina opýtaných detí, väčšinou súviseli so snahou vychovávateľov o nastolenie poriadku medzi deťmi, zamedzenie vzájomnej bitky alebo provokácii.

Z dôvodu čerpania dovolenky riaditeľkou liečebno-výchovného zariadenia v termíne od 20. 02. 2023 do 24. 02. 2023 bola správa o výsledku školskej inšpekcie prerokovaná dňa 27. 02. 2023.

Zistilo sa porušenie všeobecne záväzných právnych a interných predpisov:

1. § 144 ods. 1 písm. k) zákona č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej školský zákon) (slabá účinnosť opatrení pri garantovaní práva dieťaťa na úctu k svojej osobe a na zabezpečenie ochrany proti fyzickému, psychickému a sexuálnemu násiliu).
2. § 152 písm. b) a c) školského zákona (nevytvorenie primeraných podmienok na predchádzanie sociálno-patologickým javom a zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia vo výchove a vzdelávaní detí pri ich uvoľňovaní z výchovno-vzdelávacieho procesu).
3. § 10 ods. 1 a 2 v nadväznosti na § 83 ods. 1 a 3 zákona č. 138/2019 Z. z. o pedagogických zamestnancoch a odborných zamestnancoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (nesplňanie kvalifikačných predpokladov pedagogickou asistentkou).
4. § 4 ods. 2 písm. d) vyhlášky č. 21/2022 Z. z. o pedagogickej dokumentácii a ďalšej dokumentácii (nevedenie záznamov o záujmovej činnosti).

Zamestnanci, ktorých sa príslušné inšpekčné zistenia týkajú, boli s výsledkami a závermi oboznámení.

OPATRENIA ŠTÁTNEJ ŠKOLSKEJ INŠPEKCIE

Na základe zistení a ich hodnotení uvedených v správe o výsledkoch školskej inšpekcie Štátna školská inšpekcia uplatňuje voči vedúcemu zamestnancovi kontrolovaného subjektu tieto opatrenia:

1. odporúča

- viesť záznamy o obsahu realizovanej vzdelávacej oblasti výchovy v denníkoch výchovných skupín,
- realizovať účinnú kontrolnú činnosť zameranú na vedenie pedagogickej dokumentácie s prijímaním opatrení a ich následnou kontrolou,
- zovšeobecňovať na zasadnutiach pedagogickej rady zistenia kontrolnej a hospitačnej činnosti,
- aktualizovať interné dokumenty zariadenia s cieľom upraviť informácie v súlade s platnými právnymi predpismi,
- doplniť do školského poriadku postupy a pravidlá telefonického kontaktu detí so zákonnými zástupcami, návštev, korešpondencie a uplatňovanie výchovných opatrení v zmysle školského zákona,
- zlepšovať vzájomné vzťahy medzi zamestnancami zariadenia organizovaním teambuildingových aktivít,
- prepracovať a nastaviť systém bodovania detí s cieľom zvýšiť ich motiváciu o dosahovanie vyšších pásiem hodnotenia,
- riešiť v spolupráci so zriaďovateľom oplotenie celého areálu špeciálneho výchovného zariadenia,
- riešiť bezodkladne všetky náznaky a prejavy šikanovania v LVS formou pohovorov s obeťou, agresormi, ich zákonnými zástupcami, viesť záznamy o prešetrení šikanovania, úzko spolupracovať s centrami poradenstva a prevencie, políciou a úradmi sociálnych vecí a rodiny pri prevencii a eliminovaní jeho prejavov v zariadení.

2. **ukladá kontrolovanému** subjektu v lehote do 13. 03. 2023 **prijatť konkrétne opatrenia** na odstránenie zistených nedostatkov týkajúcich sa vytvárania podmienok na predchádzanie sociálno-patologickým javom, zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia vo výchove a vzdelávaní detí a garantovaní práva na úctu k svojej osobe, nespĺňania kvalifikačných predpokladov pedagogickou asistentkou a nevedenia záznamov o záujmovej činnosti a predložiť ich Školskému inšpekčnému centru Nitra s uvedenými termínmi splnenia a menami zodpovedných zamestnancov.

Správu o splnení prijatých a uložených opatrení na odstránenie nedostatkov a ich príčin predložiť Školskému inšpekčnému centru Nitra v termíne do 31. 05. 2023.

PÍŠOMNÉ MATERIÁLY POUŽITÉ PRI ŠKOLSKEJ INŠPEKCII

1. Výchovný program liečebno-výchovného sanatória Pomoc k návratu;
2. školský poriadok LVS Poľný Kesov;
3. správa o výchovno-vzdelávacej činnosti, jej výsledkoch a podmienkach škôl a školských zariadení za školský rok 2021/22;
4. smernica k prevencii a riešeniu šikanovania žiakov v LVS Poľný Kesov;
5. plán práce psychologičiek na školský rok 2022/2023;
6. vnútorná smernica o poskytovaní zdravotnej starostlivosti dieťaťa;
7. plán kontrolnej činnosti školský rok 2022/2023;

8. hospitačné záznamy;
9. koncepcná stratégia rozvoja zariadenia v období rokov 2019 – 2024;
10. rozhodnutia riaditeľky LVS;
11. prehľad o arteterapii 2021/2022 a 2022/2023;
12. dotazník hodnotenia riaditeľa, hodnotiace hárky pedagogických zamestnancov a detí;
13. osobné spisy detí (20 detí - náhodný výber);
14. individuálny liečebno-výchovný plán (náhodný výber);
15. doklady o vzdelaní pedagogických a odborných zamestnancov;
16. zápisnice zo zasadnutí pedagogickej rady a rady školy, odborného podporného tímu;
17. denníky výchovnej skupiny;
18. denný záznam školského zariadenia;
19. záznamy z telefonického kontaktu a návštev detí;
20. záznamy z pohovoru s deťmi a zákonnými zástupcami;
21. štatút metodického združenia vychovávateľov v školskom roku 2022/2023 a zápisnica z jeho zasadnutia;
22. plán práce kariérneho poradcu LVS Poľný Kesov v šk. r. 2022/23;
23. dokumentácia zdravotnej sestry, psychologičky;
24. evidencia vreckového;
25. zriaďovacia listina s 8 dodatkami.

Správu o výsledkoch školskej inšpekcie vyhotovila:

školská inšpektorka: Ing. Iveta Trévaiová

Dňa: 13. 02. 2023

PREROKOVANIE SPRÁVY

Na prerokovaní správy o výsledkoch školskej inšpekcie sa zúčastnili:

a) za Štátnu školskú inšpekciu, Školské inšpekčné centrum Nitra:
Ing. Iveta Trévaiová

b) za kontrolovaný subjekt zodpovedný vedúci zamestnanec:
PhDr. Jana Jančovičová

Prerokovanie správy o výsledkoch školskej inšpekcie potvrdzujú dňa 27. 02. 2023 v Nitre:

a) za Štátnu školskú inšpekciu, Školské inšpekčné centrum Nitra:

Ing. Iveta Trévaiová

.....

b) za kontrolovaný subjekt zodpovedný vedúci zamestnanec:

PhDr. Jana Jančovičová

.....

Vyjadrenie vedúceho zamestnanca kontrolovaného subjektu, ktorého sa zistenia týkajú
(vedúci zamestnanec môže zaslať písomné vyjadrenie k obsahu správy do 5 pracovných dní od prerokovania):

PhDr. Jana Jančovičová, riaditeľka LVS

.....

Stanovisko školského inšpektora k vyjadreniu:

Ing. Iveta Trévaiová, školská inšpektorka

.....

Na vedomie

Štátna školská inšpekcia Bratislava - úsek inšpekčnej činnosti